

Մ աշտոցի Ա րձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցույ Սուրբ Յակոբ Կիրակցորեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Հոկտեմբեր 2009 (ԺԷ տարի թիվ 2)

Այս թիւով . . .

Խմբագրական՝ «Մաշտոց» Փառատօնը պէտք է նաեւ ունենայ համացանցային պարունակութիւն: Էջ 2

Հոկտեմբեր ամսուան բացատրական բառարան: Եօթանասուներկու Աշակերտներ Քրիստոսի, Սուրբ Թարգմանչաց, Սուրբ Աւետարանիչներ՝ Մատթէոս, Մարկոս, Դովաս եւ Յովհաննէս Էջ 3-5

Եկեղեցական բառարան: Եզնիկ Կողբացի, Զուարթնոց, Էջմիածնի Աւետարան, Ընդհանրական Էջ 6

Մեր Պատարագը «շար. 2» Էջ 7-8

Եզակի գիրեր: Էջ 8

Մուտք Խոստացուած Երկիր: Էջ 9

Ճամբորդները Իսրայէլի որդիներուն հետ: Էջ 10

Յետու լրտեսներ կը դրկէ Երիթով: Էջ 11

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը: Էջ 12-13-14-15

Կարճ լուրեր Կիրակցորեայ Դպրոցէն Էջ 16

Թ . . . Թարգմանչաց

Խաչքարի հեղինակ՝
Ժողովրդական վարպետ,
ՌՈՒԲԵՆ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ

Ամսուան Համարները

«Ճանաչել զԻմաստութիւն եւ զԽրատ
Իմանալ զԲանս հանճարոյ:»

Առակաց 1.2

«Իմաստութեան սկիզբը Տիրոջը վախն է:

Առակաց 1.7

Խմբագրական

«ՄԱՇՏՈՑ» Փառատօնը պէտք է նաեւ ունենայ Համացանցային պարունակություն

Հոկտեմբերը՝ Թարգմանչաց տօնն է: Եւ 405 թուին, ծնունդ առած հայերէնը արդէն 1604 տարեկան է: Բոլոր լեզուներն ալ, մեզի նման կը ծնին, պատանեկություն եւ երիտասարդություն կ'ունենան, կը ծերանան ապա կը մեռնին: Լեզու մը երիտասարդ է երբ կը յաջողի նորագոյն արուեստագիտութիւններու (technology) հետ քայլ պահել: Փոխադարձաբար, նորագուող ու յառաջդիմող արուեստագիտութիւնը իր կարգին, կ'օգնէ որ լեզուները ծաւալին ու զարգանան: Արդեօք լեզու մը կա՞ր որ չօգտագործեց 15-րդ դարուն Կիւթէմպըրկի տպագրութեան գիտք: Ոչ, որովհետեւ այն լեզուները որոնք տպագրութիւն չունեցան, մեռան:

Այլ օրինակ մըն է համացանցի Internetը եւ ռեւէ լեզու որ ուզէ ողջ մնալ ստիպուած է էջեր ունենալ համացանցի վրայ:

Հայերէնը, Հայաստանի հանրապետութեան սահմաններէն ներս պետական լեզու է, կը գործածուի եւ համեմատաբար աշխոյժ կը համարուի: Սփիւռքի տարածքին սակայն, մեր լեզուին կացութիւնը բոլորովին ուրիշ է: Այսպէս, հայերէնը Հիւսիս Ամերիկայի որոշ շրջաններու մէջ մահամերձ կարելի է նկատել, իսկ ուրիշ տեղերու մէջ ճգնաժամային վիճակի մէջ:

Մեզմէ իրաքանջիւրին պարտականութիւնն է Հայերէն լեզուն ողջ պահելը. եւ այդ ամենէն պարզ ու դիւրին ձեւով, այսինքն զայն գործածելով մեր առօրեային մէջ: Հայերէն խօսինք, կարելի եղած չափով մաքուր անաղարտ հայերէն, երբ կը խօսինք իրարու հետ: Հայերէն գիրերով կարդանք, ըլլան անոնք գիրքեր, համացանցի էջեր, օրաթերթեր, ամսաթերթեր... Հայերէն գրենք, հայերէն տառերով հաղորդակցինք, ըլլայ այդ թուղթի, համակարգիչի թէ համացանցի պաստառներուն վրայ: Վերջապէս, իմաստալից ձեւով յիշատակենք Թարգմանչաց տօնը, կարդալով Աստուածաշունչը, որուն թարգմանութեան համար յատկապէս հայերէն գիրերը կեանք առին:

Թող գալ տարուան «Մաշտոց» Փառատօնը իր մէջ նաեւ ընդգրկէ Համացանցային պարունակություն: Այս ընելու համար նախ եւ առաջ Հայ կազմակերպութիւնները պէտք է իրենց Համացանցի էջերը ունենան նաեւ հայերէնով եւ տեւապէս թարմացնելով զանոնք, ինչպէս նաեւ Հայերէնով ալ գրեն իրենց ե-նամակները: Սակայն երբ Հայ կազմակերպութիւնները զանց առնեն Մեսրոպեան Այբուբենը իրենց համացանցային հաղորդակցութեան մէջ, ինչպէ՞ս կարելի պիտի ըլլայ այդ պահանջել երիտասարդ սերունդէն...:

«Մաշտոցի Արձագանգ»
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի
կամաւոր խմբակը
Թամար Գիզիրեան, Վերժին Գիւլթանճեան, Յասմիկ Նաճարեան, Գարոլ Մանուկեան,
Շողիկ Նաճարեան, Յասմիկ Գանաճեան, Շաղիկ Պոյաճեան, Թորոս Պապիկեան

Հոկտեմբեր ամսուան բացատրական տօնացոյց

- Շբթ. 3 Եօթանասուներկու Աշակերտներ Քրիստոսի
- Շբթ. 10 Սուրբ Թարգմանչաց Վարդապետացն մերոց
- Շբթ. 17 Սուրբ Աւետարանիչներ՝ Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս եւ Յովհաննէս
- Կիր. 25 Գիւտ Ս. Խաչի
- Եջ. 29 Ս. Յովհան Ոսկեբերան Հայրապետ
- Շբթ. 31 Տօն Ամենայն Սրբոց

Տօն՝ Եօթանասուներկու աշակերտներ Քրիստոսի

72 Աշակերտներուն մասին մենք կը կարդանք Ղուկասի 10.1-24 ին մէջ հետեւեալը:

1. Այս դէպքէն ետք՝ Յիսուս եօթանասուներկու աշակերտներ եւս նշանակեց եւ զանոնք զոյգ-զոյգ իրմէ առաջ դրկեց իր երթալիք բոլոր քաղաքներն ու շրջանները: 2. Անոնց ըսաւ.

- Հունձքը առատ է, բայց մշակները՝ քիչ. հետեւաբար խնդրեցէք հունձքի Տիրոջմէն, որ իր հունձքին համար մշակներ պատրաստէ ու դրկէ:.....

17. Եօթանասուներկու աշակերտները ուրախութեամբ վերադարձան եւ ըսին Յիսուսի.

- Տէ՛ր, նոյնիսկ չար ոգիները մեզի կը հնազանդին, երբ քու անունովդ կը հրամայենք:

18. Յիսուս ըսաւ անոնց.20. Սակայն մի՛ ուրախանաք որ չար ոգիները կը հնազանդին ձեզի, այլ ուրախացէք որ ձեր անունները երկինքի մէջ գրուած են:....

Ս. Թարգմանիչներու տօն

Մեսրոպ Մաշտոց, Մատենադարանի մուտքին

Հայ գիրերու գիւտէն ետք ծնունդ առաւ թարգմանչաց շարժումը որուն առաջին եւ գերագոյն նպատակն էր Աստուածաշունչը թարգմանել հայերէնի եւ եկեղեցական ծէսերը հայացնել:

Թարգմանիչ անուան տակ ծանօթ են հայ գիրերու հեղինակ Մեսրոպ Մաշտոցի եւ հայոց կաթողիկոս Սահակ Ա. Պարթեւի շուրջ հաւաքուած 100 սաները, որոնք անմիջական աշակերտները եղած են անոնց: Իսկ այս աշակերտներու աշակերտները իրենց կարգին կոչուած են «կրտսեր թարգմանիչներ»:

Հայաստանեայց եկեղեցին Թարգմանչաց օրը կը տօնէ վեց գլխաւոր թարգմանիչներու յիշատակը որոնք են՝

Ս. Մեսրոպ Մաշտոց (~362-440) որ ստեղծեց մեր Այբուբենը **405** թուականին:

Ծներ է Տարօն գաւառի Հացեկաց գիւղին մէջ մօտաւորապէս 362 թուականին: Ծատ լա գիտեր նաեւ Յունարէն, պարսկերէն, ասորերէն, եւ վրացերէն: Արքունիքի աստեանդպիր, եւ ապա զինուորական ծառայութիւն մտնելէ ետք 394 թուականին դարձաւ վանական: Հայաստանի տարբեր շրջանները քարոզելով՝ Մաշտոցը խորապէս գիտակցեցաւ իր ժողովուրդին սպառնացող վտանգը երկրին մէջ տիրող օտար ազդեցութիւններու հետեւանքով եւ վճռեց ստեղծել հայոց գիրերը: Այդ նպատակով Սահակ Պարթեւ կաթողիկոսի եւ Վնամշապուհ թագաւորի աջակցութեամբ ան ուղուեցաւ Ասորիք: Բաւական նեղութիւններէ ետք 405 թուականին Մաշտոցը վերդարձաւ հայրենիք իր հետ բերելով իր ստեղծած 36 գիրերը: Անկէ ետք օգնեց Ս. Սահակ Հայրապետին հետ Հայ դպրութեան տարածման: Բացաւ դպրոցներ, եկեղեցական արարողութիւնները հայացնելու նպատակով կազմեց Պատարագամատոյցը « Մաշտոցի եւ Ժամագրքի նախնական տարբերակները», սկսաւ Աստուածաշունչի թարգմանութիւնը, գրեց քարոզներ: Վախճանեցաւ 17 Փետրուար 440 ին Վաղարշապատի մէջ եւ թաղուեցաւ Օշական գիւղին մէջ:

Ս. Եղիշէ Պատմիչ (~410~470) որ գրեց «Վարդանանց եւ հայոց պատերազմի մասին» Հայ մեծ պատմիչ եւ աստուածաբան եւ կրօնական աշակերտ Ս. Սահակ Պարթեւի եւ Ս. Մեսրոպ Մաշտոցի: 434-411 կ'ուսանի Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հայաստան վերադառնալէ ետք կը ծառայէ Վարդան Մամիկոնեանին որպէս զինուոր եւ դպրապետ: 450-451 Վարդանանց պատերազմին մասնակցելէ ետք կը ձգէ զինուորական ասպարէզը, կը հեռանայ աշխարհական կեանքէն եւ կը դառնայ մենակեաց:

Ս. Դաւիթ Անյաղթ Փիլիսոփայ (~475~550) Հայ մեծ իմաստասէր, ծներ է Տարօնի Ներգին գիւղին մէջ: Իր ուսումը ստացեր է Աղեքսանդրիոյ մէջ: Հրապարակային փիլիսոփայական վէճերու մէջ իր յաղթանակներուն համար ստացեր է Անյաղթ տիտղոսը: Դ. Ա. հիմնադիրն է Հայաստանի մէջ տրամաբանական գիտութիւններու: Ան փիլիսոփայութեան տուեր է բարոյագիտական ուղուածութիւն: Դ. Ա. ի մեծագոյն գրական գործը «Սահմանք Իմաստասիրութեան» գործն է որ մէկ հազարամեակ եղեր է մեկնողական աշխատութիւններու առարկայ: Դ. Ա. նաեւ ստեղծեր է բազմաթիւ երգեր Եկեղեցոյ համար:

Ս. Մովսէս Քերթոզ Սիւնեցի (Է. Դար) Իր ծննդեան ու մահուան թուականները անյայտ են: Եղած է Է. դարու երկրորդ կէսի աստուածաբան, թարգմանիչ, ծիսագէտ եւ երաժիշտ-տեսաբան:

Ս. Գրիգոր Նարեկացի (951- 1003) Բանաստեղծ, երաժիշտ, հայ առաքելական եկեղեցոյ տօնելի սուրբերէն: Անոր ամենէն աւելի ծանօթ ստեղծագործութիւնն է «Մատենան Ողբերգութեան»ը, որ աւելի հանրածանօթ է իբր «Նարեկ» աղօթագիրք:

Նարեկացիի «Մատենան Ողբերգութեան»-ը հրատարակուած է գրաբար, աշխարհաբար՝ արեւելահայերէն եւ արեւմտահայերէն եւ թարգմանուած է բազմաթիւ լեզուներու ինչպէս ֆրանսերէն, անգլերէն, պարսկերէն, իտալերէն, գերմաներէն, սպաներէն: Հետաքրքրական է նաեւ թէ նոյն այս գլուխ գործոցի գրչագիր ընդօրինակութիւններէն մեզի հասած է 150-էն աւելի օրինակներ:

Ս. Ներսէս Ընդհանրի (1102 - 1173) Բանաստեղծ, երաժիշտ, Ամենայն հայոց կաթողիկոս Ներսէս Դ. Կլայեցի, կոչուեր է «Ընդհանրի» իր բացառիկ գիտութեան, առաքինի վարքին համապատասխան: Ան կրած է նաեւ բազմաթիւ այլ որակաւորներ, որոնցմէ են «Երկրորդ լուսաւորիչ», «Եռամեծ վարդապետ», «Երանաշնորհ սուրբ», «համահրեշտակ», եւ այլն:

Ներսէս Ընդհանրիի հոգեւոր բանաստեղծութիւնները թիով շատ են: Անոնցմէ ամենէն աւելի ծանօթ է «Հաւատով խոստովանիմ» աղօթքը, որ 24 տուներէ բաղկացած գեղեցիկ բանաստեղծութիւն մը կարելի է համարել: Այս տուներէն իրաքանչիւրը կը վերագրուի օրուան 24 ժամերէն իրաքանչիւրին, ու պարզ բայց նոյն ատեն խորաթափանց աղօթք մըն է:

Սուրբ ււետարանիչներ Մատթէոս, Մարկոս, Ղուկաս, Յովհաննէս

Ս. Մատթէոս

Ս. Մարկոս

Ս. Ղուկաս

Ս. Յովհաննէս

Այս տարի Հոկտեմբեր ամսուան 17-ին, Հայաստանեայց եկեղեցին կը յիշատակէ տօնը Քրիստոսի կեանքն ու քարոզչութիւնը պատմող ււետարաններու հեղինակներուն՝ Սուրբ ււետարանիչներ՝ Մատթէոսի, Մարկոսի, Ղուկասի, Յովհաննէսի:

Մատթէոս պաշտօնով մարսաւոր էր, այսինքն հարկահաւաք, երբ Յիսուս զինք իր 12 Առաքեալներէն մէկը ըլլալու կանչեց:

Մարկոսի Աւետարանը չորս ււետարաններէն ամենէն կարճն է եւ գրուած է բոլորէն առաջ:

Ղուկաս Յոյն բժիշկ մըն էր, որ աշակերտած էր Պօղոս առաքեալի եւ դարձած անոր հաւատարիմ գործակիցը եւ բազմաթիւ անգամներ անոր հետ ճամբորդած:

Յովհաննէս Յիսուսի 12 Առաքեալներէն կրտսերագոյնն է: Յովհաննէսի Աւետարանը յատկանշական կերպով տարբեր է միս ււետարաններէն: Անիկա Յիսուսը կը ներկայացնէ որպէս Աստուծոյ Խօսքը որ մարմին եղաւ եւ մեր մէջ բնակեցաւ:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Սեպտեմբեր ամսուան պատասխանները

Մանկապարտէզի անկիւն
Յիսուս, մանուկները, արգելք, այդպիսիներուն,
արքայութիւնը

Նախակրթարան Ա. Բ. Գ.անկիւն
1. ք. 1929, 2. դ. 1980, 3. գ. 17
4. Հին կտակարան, Նոր կտակարան,
Քրիստոսէ, ետք, 5. դ. Խաչվերաց, 6. ք. Ս.
Գէորգ, 7. Ակն խաչի, 8. գ. 30, 9. սաներն,
լուսածին, նախնեաց:, 10. անխողով, արի,
հաւատաւոր, ցանկալի:

Նախակրթարան Դ. Ե. Զ.անկիւն
1. ք. Արամ Ա. Կաթողիկոս, 2. դ. Գարեգին

Բ. Կաթողիկոս, 3. գ. սերը
4. գ. Հինգշաբթի, 5. ք. յայտնութիւնը
Քրիստոսի, 6. դ. քշոց, 7. ա. ողջոյնի
ընթացքին, 8. գ. Շարական, 9. ք. Խաչվերաց
10. ա. Համբարձում

Երկրորդականի անկիւն
1. ք. Արամ Ա. Կաթողիկոս, 2. դ. Գարեգին
Բ. Կաթողիկոս, 3. ա. ամբարիշտ մարդոց
խորհուրդին չի հետեւիր, 4. սրտովդ, հոգիովդ,
մտքովդ, անձիդ, 5. գ. յարութիւնը Քրիստոսի
6. ա. սկիհ, 7. ք. Յայտնութիւն, 8. գ.
Շարական, 9. ք. Խաչվերաց, 10. ք. կը գոցուի

Եկեղեցական բառարան

Ե

Ս. Եզնիկ Կողբացի (~380 - 450), Ծնած է արարատեան գաւառի Կողբ գիւղին մէջ: Աշակերտած է Ս. Մեսրոպ Մաշտոցին եւ Ս. Սահակ Պարթեւին: Տիրապետած է յունարէնին եւ ասորերէնին եւ մասնակցած է Աստուածաշունչի հայերէն թարգմանութեան, ինչպէս նաեւ թարգմանած է յոյն եւ ասորի վարդապետներու երկերէն: Անոր գործերը ունին լեզուի ճոխութիւն, յստակ ոճ եւ իմաստի ճշգրտութիւն: Անոր ամենայայտնի գործն է «եղծ աղանդոց» ծաւալուն դաւանական աշխատութիւնը: Եզնիկ վարդապետը մեծապէս նպաստեց հայերէն հոգեւոր բառամթերքի ստեղծման ու հարստացման:

Զ

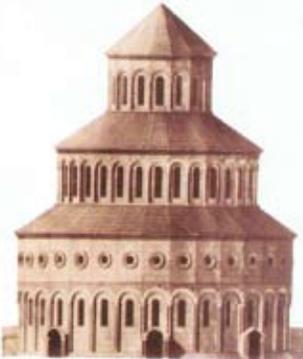
Զուարթնոցի տաճարը Վաղարշապատ քաղաքէն երեք քիլոմետր հարաւ կը գտնուի: Պատմիչներու վկայութեամբ կառուցուած է Ներսէս Գ. Տայեցի կաթողիկոսի օրով (653-659): Տաճարը Զուարթնոց անուանուած է է դարու պատմիչ Սեբեոսի կողմէ: Կանգուն մնացած է մինչեւ Ժ դարու վերջը եւ աներուած է երկրաշարժի պատճառով: Տաճարի հողածածկ աներներու պեղումները կատարուեր են 1901 ԷՆ 1907 Թորոս Թորամանեանի ղեկավարութեան տակ:

Է

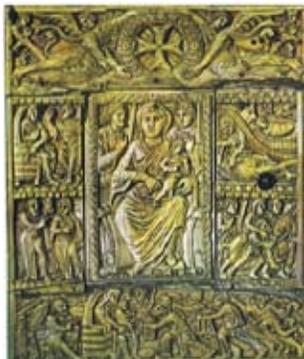
Էջմիածնի Աւետարան կամ «Փղոսկրեայ ավետարան», հայ գրչութեան եւ մանրանկարչութեան ձեռագիր մատեան, ընդօրինակուած է Յովհաննէս գրիչի կողմէ 989 ին: Բնագիրը կը պարունակէ 35 X 28 սմ չափի 233 մագաղաթ թերթ: Բաղկացած է գեղեցիկ երկաթագրով գրուած 4 ավետարաններէ: Մանրանկարներուն մէջ արտայայտիչ են դէմքերը, օժտուած ազգային ինքնատիպութեամբ: Գեղեցիկ են խորանները: Բացառիկ է Էջմիածնի ավետարանի մանրանկարչութեան դերը հայ գեղանկարչութեան հետագայ զարգացման գործընթացին մէջ:

Ը

Ընդհանրական կամ տիեզերական Եկեղեցի. Եկեղեցոյ չորս յատկանիշներէն են «մէկ, ընդհանրական, առաքելական եւ սուրբ» որ բանաձեւուած է հաւատոյ հանգանակին մէջ «Հաւատամք ի մի միայն ընդհանրական եւ առաքելական սուրբ եկեղեցի»:
Եկեղեցին որպէս Յիսուս Քրիստոսի խորհրդաւոր մարմին եւ տիրոջ ներկայութեան եւ փրկագործութեան երկրային արտայատութիւն մէկ ամբողջութիւն է՝ մի եւ ընդհանրական իր հիմնադիրով - Յիսուս Քրիստոսով՝ իր գլխով՝ որ է - Յիսուս Քրիստոս. «Եկեղեցոյ գլուխը Քրիստոս է» Եփես 5.23:

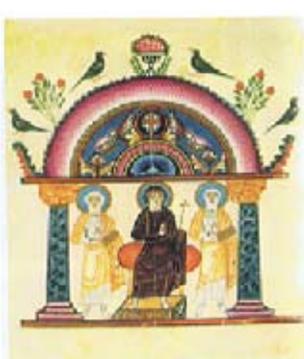
Զուարթնոց տաճարի մանրակերտը ըստ Թորոս Թորամանեանի վերակազմութեան

«Էջմիածնի Աւետարան»ի փղոսկրեայ կազմը

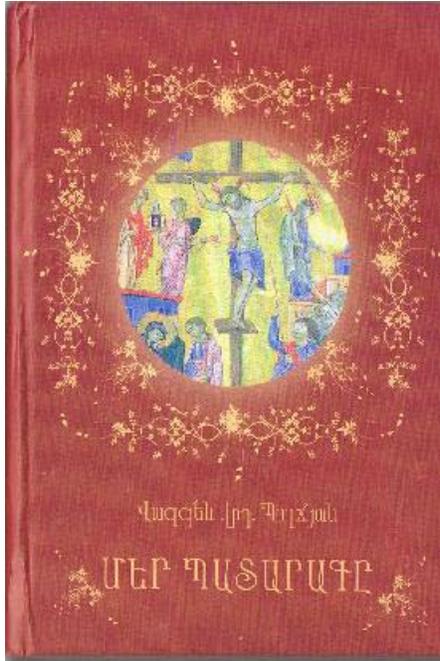

«Մոզերու երկրպագութիւնը», մանրանկար «Էջմիածնի Աւետարան»էն

«Քրիստոս գահի վրայ» մանրանկար 989- ին ընդօրինակուած՝ «Էջմիածնի Աւետարան»էն

2008 ը թուականը Երջանկայիշատակ Վազգէն Ա. Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի ծննդեան 100 ամեակն է: Այս առիթով, Հայաստանի մէջ երկրորդ անգամ ըլլալով արեւելահայերէնով վերահրատարակուեցաւ Վազգէն Վրդ. Պաւնեանի առաջին անգամ 1945 թ. ի լոյս տեսած «Մեր Պատարագը» գիրքը: Նկատելով թէ այս գիրքին ներածականը տակաւին այժմէական է, մեր այս եւ մի քանի յաջորդ թիւերով պիտի ներկայացնենք զայն:

Մեր Պատարագը «շար. 2»

Բայց, ճիշդ ասոր հակառակը կը մտածեն մեր ծերերը՝ ըլլան դպիր, քահանայ կամ բարձրաստիճան կղերական, եւ այս իսկապէս հակառակ է քրիստոնէական ոգիին եւ մեր ազգային կենսական շահերուն:

Պողոս առաքեալը «Կողոցասիս 2.2» կը պատուիրէ բոլոր մարդոց սրտերը մխիթարել եւ անխտիր բոլորին սորվեցնել Աստուծոյ խորհուրդներու գիտութիւնը:

Քրիստոսի եկեղեցին գաղտնիքներ չունի ոչ մէկուն համար: Անոր բոլոր խորհուրդները, բոլոր արարողութիւններն ու գաղափարները պէտք է բոլորին սեփականութիւնը ըլլայ: Քրիստոնէութիւնը ժողովրդական կրօն է եւ չընդունիր որեւէ խմբակցական, առանձնաշնորհեալ, դասակարգային դրութիւն կամ հոգեբանութիւն:

Այս խորհրդածութեան գործնական եզրակացութիւնը թող ըլլայ մեր ժողովուրդի բոլոր խաւերուն մէջը աւետարանի խօսքը տարածելը, բացատրելը, մեր եկեղեցական արարողութիւններն ու ծիսականութիւնները հասկնալի դարձնելը եւ ժողովուրդին ու մեր մանուկներուն ու պատանիներուն հոգեւոր աղօթքներ ու եկեղեցական երգեր սորվեցնել:

Մեր իղձն է մանաւանդ, որ մեր պատանիներն ու երիտասարդները անպայման կարդան այս գրութիւնը եւ քիչ մըն ալ խորհրդածեն աստուածային խօսքերու մասին:

Վստահ ենք որ ամէն հայ սիրով իր ձեռքը պիտի առնէ այս գրքոյկը ու անպայման պիտի ուզէ կարդալ ու հասկնալ այն խորհուրդը որ մեր ժողովուրդը կը դաւանի 2000 տարիներէ իվեր եւ կը պահէ ու կը պահպանէ որպէս սրբութիւն սրբոց:

Ի հարկէ, հետաքրքիր եւ յոյժ օգտակար պիտի ըլլար եթէ մեր այս աշխատութեան նիւթ ընէինք եկեղեցական բոլոր արարողութիւններու բացատրութիւնները սակայն մենք առ այժմ կը գոհանանք միայն սուրբ պատարագի մեկնութեամբ:

Պատարագի սուրբ խորհուրդին մօտենալու համար նախ մենք մեզի հարց պէտք է տանք թէ ի՞նչ զգացում, ի՞նչ գաղափար եւ ի՞նչ հոգեկան անհրաժեշտութիւն հաւատացեալը կը մղեն դէպի եկեղեցի: Կամ, աւելի պարզ խօսելու համար՝ հոգեկան ի՞նչ պահանջէ մղուած, ի՞նչ զգացումով տոգորուած պէտք է եկեղեցի գայ իսկական հաւատացեալ մարդը:

Այս հարցը կը ներկայացնենք որովհետեւ գիտենք, թէ մեզմէ շատ շատերը եկեղեցի կուզան բուն նպատակէն բոլորովին հեռու տրամադրութիւններով եւ մղումներով: Թուենք մի քանի այդպիսի պարագաներ. ա. Ոմանք եկեղեցի կու գան իբրեւ ժամանցի տեղ, այնպէս, ինչպէս զբօսանքի կամ թատերական ներկայացման պիտի երթային:

բ. Ոմանք ալ եկեղեցի կուգան մարդ տեսնելու, խօսակցելու կամ իրենց հագուստներն ու զարդերը ցուցադրելու: Այսպիսի մարդոց, բնականաբար, պէտք է դատապարտել ապա սորվեցնել եւ բացատրել եկեղեցի գալու բուն նպատակը:

գ. Կամ մարդոց ուրիշ դաս որ եկեղեցի կուգայ ըստ աւանդական սովորութեան, որպէս մէկ տեսակ ազգային պարտականութիւն, որպէս հայկականութեան ապացոյց իրենց խղճի եւ ուրիշներու առջեւ: Բնական է, որ դատապարտելի չէ այս պատճառը, եւ լաւ է, որ բարի սովորութեան վերածէ որեւէ լաւ գործունէութիւն, սակայն պայմանով, որ այդ սովորութիւնը լոկ ձեւ չդառնայ, այլ իր խորքի իմաստն ու նշանակութիւնը պահէ, որ մեր շարք մը հաւատացեալներու պարագան չէ:

Մէկ ուրիշ խնդիր ալ կը ծագի այստեղ, այն է՝ ազգային եւ եկեղեցականի յարաբերութիւնը: Մենք միշտ կը կրկնենք թէ մեր եկեղեցին ազգային եկեղեցի է, թէ հայկական հաստատութիւն է, եւ այս կատարեալ ճշմարտութիւն է, սակայն այս չի նշանակեր, թէ եկեղեցի գալը պարզապէս ազգային մէկ պարտականութիւն է, բաւական չէ որ մարդ մը լաւ հայ ըլլայ իր միւս պարտականութիւններուն մէջ, որպէսզի հայ եկեղեցոյ լաւ հաւատացեալ նկատուի: Ինչպէս որ, եթէ լաւ հայ մը որ իր համոզումներով հաւատացեալ չէ, երբեք թի նշանակեր որ այդ մարդը կը դադրի լաւ հայ ըլլալէ:

Բուն կրօնական զգացումը իր խորքին մէջ ազգային բնոյթ չունի: Բայց իր պատմական կազմաւորման, զարգացման եւ դրսեւորման մէջ, այո, տուեալ ժողովուրդի ուրոյն ձեւերն է ստացեր, այսինքն՝ ժողովուրդի հոգեկան եւ պատմական զարգացման յատուկ դրոշմը: Այլ բացատրութեամբ՝ եկեղեցին իր խորքով զուտ հոգեւոր, տիեզերական երեսոյթ մըն է, իսկ իր ձեւով՝ ազգային: Ուրեմն ակներեւ է, թէ եկեղեցի գալու հոգեկան անհրաժեշտութեան զգացումը պէտք չէ շփոթել ազգային գիտակցութեան հետ:

Եզակի գիրեր
Հայերէն գիրերով Sudoku

ա	ե	դ	ը	զ	գ	է	թ	բ	ը	ա	թ	դ	գ	զ	է	թ	բ
թ	է	գ	ե	դ	բ	ա	ը	զ	զ	բ	ը	ա	է	թ	գ	բ	զ
զ	բ	ը	է	թ	ա	ե	գ	դ	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա	ը	ա
է	գ	զ	բ	ը	թ	դ	ա	ե	գ	զ	բ	ը	ա	է	թ	բ	զ
ը	թ	ե	ա	է	դ	բ	զ	գ	ե	թ	բ	է	թ	բ	է	թ	բ
բ	դ	ա	զ	գ	ե	թ	է	ը	ը	ա	ե	թ	բ	է	թ	բ	զ
դ	ա	թ	գ	ե	ը	զ	բ	է	թ	բ	է	թ	բ	է	թ	բ	զ
գ	զ	բ	դ	ա	է	ը	ե	թ	թ	դ	զ	բ	է	թ	բ	զ	ա
ե	ը	է	թ	բ	զ	գ	դ	ա	թ	դ	զ	բ	է	թ	բ	զ	ա

Նախորդ «Եզակի գիրեր» ուն լուծումը

Ամբողջացուր քառակուսիները գործածելով ա, բ, գ, դ, ե, զ, է, ը, թ գիրերը պայմանաւ որ միայն մէկ անգամ գործածես իւրաքանչիւր գիր իւրաքանչիւր՝

- հորիզոնական գիծի վրայ,
- ուղղահայեաց գիծի վրայ եւ
- ինեակ քառակուսիի մէջ

Մուտք Խոստացուած Երկիր
Գիրք Յեսուի

Շրջանակի մէջ առ շիտակ պատասխանը:

- Յեսուն երկու լրտես զրկեց (2:1)

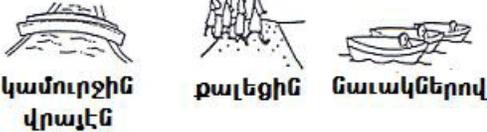
Երուսաղէմ Երիթով Յորդանան

- Ռախաբ լրտեսները պատուհանէն իջեցուց (2:15)

պարանով թռուցիկով սաւանով

- Իսրայէլացի Որդիները Յորդանանէն անցան (3)

կամուրջին վրայէն քալեցին ճաւակներով

- Յեսուն տասներկու ցեղերէն մարդ զրկեց որ տասներկու քար բերեն եւ Գաղգաղայի մէջ (4)

եկեղեցի շինեն քարեր կանգնեցնեն ցանկապատ շինեն

- Եօթներորդ օրը Իսրայէլացիները Երիթովի շուրջ դարձան (6:15)

ինն անգամ մէկ անգամ եօթն անգամ

- Ինչ պատահեցաւ երբ ժողովուրդը աղաղակեց (6:20)

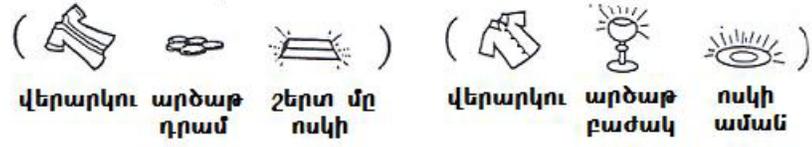
պարիսպները ինկան արձանը ինկաւ ծառը ինկաւ

- Յեսուն ըսաւ Աքարին, քու մեղքերդ խոստովանէ (7:19)
Մեղքը բոլորիս ուրախութիւն թէ տխրութիւն կը բերե՞՞

ուրախ տխուր

- Աքար ցանկալով առաւ (7:20)

վերարկու արծաթ դրամ շերտ մը ոսկի վերարկու արծաթ բաժակ ոսկի աման

- Աստուած կը լսէ եւ կը պատասխանէ երբ

միշտ աղօթենք կանուխ քնանանք լաւ ուտենք

Ճամբորդները Իսրայելի Որդիներուն հետ (բ մաս)

Շրջանակի մէջ առ ճիշդ պատասխանը:

1 - Աստուած կ'ըսէ պէտք է պատուենք մեր

ծնողքը

կաղանդ պապան

նապաստակը

2 - Պատուիրաններէն որ թիւը կ'ըսէ «մի գողնար»

6

10

8

3 - Ահարոնը

շինեց որ պաշտեն

4 - Աստուած

ըրկեց երբ իսրայէլացիները միս ուզեցին

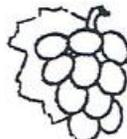
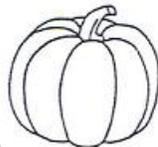
5 - Աստուած

երբ իսրայէլացիները տրտնջացին

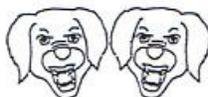
6 - **12 10 15** լրտեսներ ղրկուեցան Քանան

7 - Լրտեսները բերին

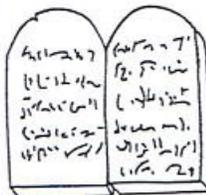
իրենց հետ

8 -

խայթեցին կամ խածին երբ իսրայէլացիները գանգատեցան:

9 - Աստուած ըսաւ որ ժողովուրդը բժշկելու համար Մովսէս պէտք է

շինէ

10 -

մը խօսեցաւ Բաղասամի:

**Տերը Յեսուի կը հրահանգէ Քանանը գրաւել
Յեսու լրտեսներ կը ղրկէ Երիթով
Գիրք Յեսուի 1 եւ 2**

Շրջանակի մէջ առ ճիշդ նախադասութիւններու սինակին բառը իսկ սխալ նախադասութիւններու սինակի բառը: Ապա գրէ թիւերու կարգով եւ ամբողջացուր վարի համարը՝

		
1 - Յեսու Մովսէսի Որդին էր (1:1)	ով	քու
2 - Հիմա ելիր եւ անցիր Նեղոս (1:2)	անոր	Տէր
3 - Տէրը ըսաւ «Մովսէսի բոլոր քեզի պատուիրած օրէնքը պահես ու կատարես (1:7)	Աստուածոյ	ան
4 - Յեսու ըսաւ «Ձեզի պաշար պատրաստեցէք» (1:11)	քեզի	ունի
5 - Յեսու երեք մարդ ղրկեց լրտեսելու համար (2:1)	հոն	հետ
6 - «Գացէ՛ք այն երկիրը եւ Երիթովը քննեցէ՛ք» (2:1)	պիտի	քով
7 - Անոնք գացին ու Ռախաբին տունը մնացին (2:1)	ըլլայ	երթայ
8 - Լրտեսները պահեր էր մարանին մէջ (2:6)	օգնել	ուր
9 - Լրտեսները խօսք տուին եւ ըսին «Քեզի ողորմութիւն ու հաւատարմութիւն պիտի ընենք» (2:14)	որ	պիտի
10 - Ծածկոցով մը պատուհանէն վար իջեցուց անոնց: (2:15)	անոնց	երթաս

Ահա քեզի կը պատուիրեմ, զօրացի՛ր ու քաջասիրտ եղիր, մի՛ վախճար ու մի՛ զարհուրիր. քանզի _____ (1:9)

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Մանկապարտեզի անկիւն

Ամբողջացո՛ւր ըստ Ղուկասի Աւետարանին 9.12-13
կ'իրիկնանար, Արձակե՛, գտնեն, ամայի, ուտելիքը, ձուկ,
հաց, բաւականաչափ

Երբ օրը -----, տասներկու աշակերտները
մօտեցան Յիսուսի եւ ըսին.

- ----- ժողովուրդը, որպէսզի երթան շրջակայ գիւղերն
ու ագարակները, հանգչին եւ ուտելիք -----, որովհետեւ
հոս ----- տեղ ենք:

Յիսուս անոնց ըսաւ.

- Դո՛ւք տուէք անոնց -----:

Անոնք ըսին.

- Ամբողջ մեր ունեցածը հինգ ----- եւ երկու -----
է. բայց եթէ կ'ուզես, կ'երթանք ժողովուրդին համար
----- կերակուր կը գնենք:

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը

Նախակրթարան Ա. Բ. եւ Գ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ հայ գիրերու գիւտը:

- ա.- 301
- բ.- 405
- գ.- 451
- դ.- 1

2.- Ո՞ր գիրքը առաջին անգամ հայերէնի թարգմանուեցաւ:

- ա.- մեր հայերէնի գիրքը
- բ.- կարմիր գլխարկիկը
- գ.- Աստուածաշունչը
- դ.- Յայսմաուրբը

3.- Ո՞վ ստեղծեց հայ Գիրերը:

Սուրբ Մ-----g

4.- Ո՞ր էր հայ գրչութեան առաջին կեդրոնը:

Վ-----տ

5.- Ո՞վ է այն Սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Հաւատով Խոստովանիմ»ը:

- ա.- Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ.- Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- գ.- Ս. Մովսէս Քերթող
- դ.- Ս. Ներսէս Շնորհալի

6.- Ո՞վ է այն Սուրբ թարգմանիչը որ գրած է «Նարեկ»ը:

- ա.- Ս. Եղիշէ Պատմիչ
- բ.- Ս. Դաւիթ Անյաղթ
- գ.- Ս. Մովսէս Քերթող
- դ.- Ս. Գրիգոր Նարեկացի

7.- Այս չորս Ս. Աւետարանիչներէն ո՞վ բժիշկ էր:

- ա.- Ս. Մատթէոս
- բ.- Ս. Մարկոս
- գ.- Ս. Ղուկաս
- դ.- Ս. Յովհաննէս

8.- Այս տարի Հոկտեմբերի ո՞ր օրը Ս. Խաչին Գիւտը կը տօնենք:

- ա.- 10
- բ.- 17
- գ.- 25
- դ.- 29

9.- Յիսուս ի՞նչ չափի ճաշով կերակրեց 5,000 ը:

- ա.- 5 հաց եւ երկու ձուկ
- բ.- 5 ձուկ եւ երկու հաց
- գ.- 5 հաց եւ հինգ ձուկ
- դ.- 2 հաց եւ երկու ձուկ

10.- Քանի՞ կողով ճաշ աւելցաւ:

- ա.- 2
- բ.- 5
- գ.- 12
- դ.- 5,000

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Նախակրթարան Դ. Ե. եւ Զ. դասարաններու անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ հայ գիրերու գիւտը:

- ա.- 301
- բ.- 405
- գ.- 451
- դ.- 1

2.- Յիսուսի ո՞ր հրաշքը յիշուած է 4 Աւետարաններուն մէջ:

- ա.- Հինգ հազարին կերակրումը
- բ.- Փոթորիկին եւ ալեկոծութեան հանդարտիլը
- գ.- Կանայի հարսնիքին՝ ջուրը գինիի փոխելը
- դ.- Յայրոսի աղջկան յարութիւնը

3.- Հետեւեալներէն ո՞վ Սուրբ թարգմանիչներուն մաս չի կազմեր:

- ա.- Եղիշէ
- բ.- Ներսէս Շնորհալի
- գ.- Դաւիթ Անյաղթ
- դ.- Թորոս Ռոսլին

4.- Գրէ՛ հայերէնի թարգմանուած առաջին նախադասութիւնը

Ծ----- զ----- եւ
զ-----
իմանալ զ----- հ-----

5.- Այս տարի ե՞րբ կը տօնենք Գիւտ Խաչին:

6.- Ի՞նչ կը նշանակէ «Փութանակի թարգմանութիւն»:

- ա.- Ուշադիր թարգմանութիւն
- բ.- Կարճ թարգմանութիւն
- գ.- Աճապարանքով եղած թարգմանութիւն
- դ.- Ասորերէնէ թարգմանութիւն

7.- Սուրբ Ներսէս Կլայեցի կաթողիկոսը Ո՞ր հանրաձայնօր աղօթքը գրած է որ կը բաղկանայ 24 տուներէ:

8.- Հին կտակարանի ո՞ր գիրքով է որ Սուրբ թարգմանիչները սկսան Աստուածաշունչը թարգմանել:

- ա.- Սաղմոս
- բ.- Առակներ
- գ.- Ժողովող
- դ.- Ծննդոց

9.- Ամբողջացո՛ւր հետեւեալ Սուրբ թարգմանիչներուն անունները:

ա.- ----- Անյաղթ
բ.- ----- Քերթող

10.- Ծաբթուան ո՞ր օրուան կը զուգադիպի Թարգմանչացը:

- ա.- Երկուշաբթի
- բ.- Չորեքշաբթի
- գ.- Ուրբաթ
- դ.- Ծաբաթ

Ո՞րն է ճիշդ պատասխանը
Երկրորդականի անկիւն

1.- Ո՞ր տարին տեղի ունեցաւ Հայ գիրերու գիւտը:

- ա.- 301
- բ.- 405
- գ.- 415
- դ.- 451

2.- Որո՞նք են Եկեղեցւոյ չորս յատկանիշները:

- Մ-
- Ը-----
- Ա-----
- Ս-----

3.- Ո՞ր Աւետարաններուն մէջ կը կարդանք Հինգ հազարին Կերակրումի հրաշքին մասին: Թուել բոլորը:

4.- Հին կտակարանի բոլոր զոհաբերութիւնները նախօրինակ են որո՞ւ ինքնազոհաբերութեան:

5.- Թուէ՛ 6 Սուրբ Թարգմանիչները որոնց տօնը ամէն տարի կը տօնենք Հոկտեմբեր ամսուան ընթացքին:

- ա. -----
- բ. -----
- գ. -----
- դ. -----
- ե. -----
- զ. -----

6.- 6 Սուրբ Թարգմանիչներէն ո՞ր երկուքը 5րդ դարու թարգմանիչներու խումբին կը պատկանին:

- ա. -----
- բ. -----

7.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է «Վարդանանց եւ հայոց պատերազմի մասին» հատորին հեղինակը:

8.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է «Մատեան Ողբերգութեան» հեղինակը:

9.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչն է «Հաւատով Խոստովանիմ» աղօթքին հեղինակը:

10.- Ո՞ր սուրբ թարգմանիչը փիլիսոփայական բանավէճերու մէջ միշտ յաղթող էր:

Կարճ Լուրեր Կիրակնօրեայ Դպրոցէն

. Կիրակի 20 Սեպտեմբեր 2009 ին Կիրակնօրեայ Դպրոցի աշակերտութիւնը ուսուցչական կազմն ու տնօրէնը մասնակից եղան Ս. Պատարագի արարողութեան եւ հաղորդուեցան:

. Կիրակի 4 Հոկտեմբեր 2009 ին Կիրակնօրեայ Դպրոց այցելեցին քանդակագործ Սիլվա Խաչերեան եւ Տիկ. Սոնիա Քիլէճեան-Աճէմեան, Գանատայի Ազգային Առաջնորդարանի Թարգմանչաց տօնին առիթով ծրագրուած «ՄԱՇՏՈՅ» փառատօնին առընթեր: Մեր հիւրերը երկու ժամի չափ աշխատեցան մեր Նախակրթարանի եւ Երկրորդականի աշակերտներուն հետ յաջողցնելու համար նախօրոք ճշդուած ձեռային աշխատանք մը: Սոյն աշխատանքը, ինչպէս նաեւ մեր մանկապարտէզի աշակերտներուն կողմէ պատրաստուած ձեռային աշխատանքը պիտի ցուցադրուին Հոկտեմբեր 11, 2009 ին Հայ Կեդրոնի Ահարոնեան սրահին մէջ:

Հաղորդուելէ ետք դպրոց կը վերադառնանք

Ճանաչել զԻմաստութիւն եւ զԽրատ Իմանալ զԲանս հանճարոյ

Աշխատանք՝ Հիւրերուն հետ

Կը ներկէ Այբուբենին տառերը

Թոշնագիր